

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr.205 din 04 iulie 2025

Către: Ministerul Afacerilor Interne

Cancelaria de Stat

AVIZ

*la proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor
în Republica Moldova (număr unic 507/MAI/2025)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova.

CALM a analizat prevederile proiectului de lege în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Proiectul de lege are drept scop stabilirea unui cadru juridic coerent și clar privind admisia, acordarea și prelungirea dreptului de ședere, recunoașterea statutului de apatrid, documentarea acestora, măsuri specifice de evidență a imigrării și stipulează măsuri de constrângere în caz de nerespectare a regimului de ședere, în conformitate cu obligațiile asumate de Republica Moldova prin tratatele internaționale la care este parte.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985;
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului de lege, CALM a constatat importanța și necesitatea reglementării domeniului vizat, dar totodată a remarcat următoarele:

1. Susținem importanța reglementării calitative a mai multor aspecte ale prezenței străinilor pe teritoriul țării:

- obligația străinilor de a prezenta dovada mijloacelor de întreținere suficiente și a existenței unui domiciliu sau unei reședințe pe teritoriul Republicii Moldova, ca o condiție esențială pentru obținerea sau prelungirea dreptului de ședere;
- identificarea persoanelor care pot prezenta un pericol pentru securitatea națională, ordinea publică sau sănătatea publică;
- prevenirea fraudelor;
- gestionarea returnărilor.

Totodată, trezesc îngrijorare normele (potrivit Notei Informative), care au drept scop oferirea unor măsuri de protecție socială străinilor și membrilor de familie ai acestora, cum ar fi: instituirea scutirii de taxe pentru categorii vulnerabile, facilitarea accesului străinilor cu o ședere

legală și membrilor de familie ai acestora la servicii sociale, de educație, sănătate, asistență socială.

Nu punem la îndoială necesitatea respectării standardelor internaționale în ceea ce privește drepturile omului și nediscriminarea, dar nu putem să nu ținem cont de realitățile din Republica Moldova, care este o țară săracă (cea mai săracă din Europa), dependentă de suportul, inclusiv financiar al partenerilor de dezvoltare și care trece prin multiple crize multidimensionale: războiul din Ucraina și migrații ucraineni, războiul hibrid al Rusiei împotriva parcursului european al RM, criza și amenințările din stânga Nistrului, criza energetică, emigrarea tinerilor din țară, povara sistemului de pensii asupra populației active, numărul mare al cetățenilor țării care trăiesc în sărăcie (conform celor mai recente estimări, aproximativ o treime din populația țării – 31% – trăiește sub pragul sărăciei).

Mai mult ca atât, este important, cel puțin pentru o anumită perioadă de tranziție, care va permite eliminarea mai multor vulnerabilități, de a se ține cont atât de drepturile și interesele cetățenilor Republicii Moldova, o bună parte din care nu beneficiază de suficiente măsuri de protecție socială, dat fiind resursele financiare limitate ale statului, cât și de profilul unor categorii de migrații, care în număr impresionant vor multiplica crizele existente (sub mai multe aspecte: securitate, sănătate, social, religios, politic etc), astfel fiind necesară o abordare diferențiată în dependență de țara de proveniență/cetățenia migraților (Rusia și unele țări din CSI; unele state din Orientul Mijlociu, Africa, Asia etc.), dar și elaborarea/actualizarea listei țărilor, cetățenilor cărora li se aplică anumite restricții justificate (nu ne referim la necesitatea vizelor de intrare).

Mai multe țări din Uniunea Europeană, oferind un mare grad de toleranță migraților au generat mai multe crize în propriile țări (în domeniile securității naționale, ordinii publice, sănătății publice, asistenței sociale etc.), fiind impuși să includă noi restricții inclusiv țărilor membre a spațiului Schengen. Implementarea în totalitate a Directivelor UE nu este obligatorie pentru țările candidate cum este Republica Moldova, respectiv transpunerea legislației UE trebuie să se facă cu mare atenție, astfel ca să nu agraveze situația destul de critică în care se află majoritatea cetățenilor din țara noastră.

2. Pe tot parcursul textului PL termenul „contract de muncă” va fi substituit cu termenul „contract individual de muncă”.

3. La art. 6 din PL, nu este clar de ce numai străinii care nu necesită viză de intrare în Republica Moldova sunt obligați să dețină asigurare medicală facultativă pe parcursul perioadei de ședere în Republica Moldova, o astfel de obligație ne fiind prevăzută pentru străinii care necesită viză de intrare în RM?

4. Nu este clar, de ce Viza de scurtă ședere se eliberează pentru o perioadă ce nu va depăși 60 de luni (art. 18 din PL), iar Viza de lungă ședere se eliberează pentru o perioadă ce nu va depăși 12 luni (art. 20 din PL)?

5. Care este diferența între Viza de scurtă ședere și Viza de lungă ședere, dacă ambele presupun una sau mai multe șederi a căror durată cumulativă nu va depăși 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile?

6. Nu este clar cum pot fi realizate studiile în instituțiile de învățământ, reîntregirea familiei și alte activități, dacă Viza de lungă ședere presupune una sau mai multe șederi a căror durată cumulativă nu va depăși 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile?

7. Cum se corelează următoarele norme „Viza de lungă ședere presupune una sau mai multe șederi a căror durată cumulativă nu va depăși 90 de zile în orice perioadă de 180 de zile” cu norma de la art. 27 alin. (2) a PL „Străinul care are obligația de a obține viză pentru intrare în Republica Moldova **poate rămâne pe teritoriul țării pentru perioada și scopul de ședere stabilite în viză.**”?

8. La art.31 alin. (2) din PL sunt enumerate tipurile dreptului de ședere temporară, iar ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a sunt dezvoltate tipurile dreptului de ședere temporară. Considerăm, că tipurile dreptului de ședere temporară expuse la

art.31 alin. (2) trebuie dezvoltate în aceeași consecutivitate logică ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a, pentru a nu crea confuzii.

Expunerea tipurilor dreptului de ședere temporară la fel trebuie să se facă într-o anumită consecutivitate logică, pentru a exclude confuziile, spre exemplu: mai întâi se expun toate Activitățile remunerate, după care Activitățile legate de studii, formare profesională și cercetare, ulterior Activitățile economice, apoi acțiunile privind Reîntregirea familiei, Tratamentul medical și Grupurile vulnerabile etc.

Mai mult ca atât, pe de o parte **investițiile** expuse la art.31 alin. (2) ca un tip al dreptului de ședere temporară nu sunt dezvoltate ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a, pe de altă parte în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a apar alte tipuri de ședere temporară cum ar fi **Străinii angajați în cadrul proiectelor de asistență externă și Străinii din unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender, Grupurile vulnerabile, inclusiv Copii neînsoțiți** (care mai include victimele traficului de ființe umane și victimele violenței în familie) care nu se regăsesc în lista expusă în art.31 alin. (2), ceea ce este inadmisibil.

Totodată, considerăm că denumirea tipurilor dreptului de ședere temporară expuse la art.31 alin. (2) trebuie să fie identice cu denumirea acestora dezvoltate ulterior în Subsecțiunile 1-21 a Capitolului III, Secțiunea a 2-a, astfel că este necesar de corelat denumirea tipurilor dreptului de ședere temporară, precum și de perfecționat/adaptat/uniformizat pe cât e posibil aceste denumiri, deoarece unele se referă la categorii de angajați, iar altele la tipuri de activități/acțiuni.

9. La art.35 alin. (1) pct.4. din PL, contractul individual de muncă trebuie să includă condițiile de activitate, în conformitate cu prevederile Codului muncii nr.154/2003, la care trebuie să se facă trimitere în acest articol, precum și în alte articole care fac referire la conținutul contractul individual de muncă (așa cum în PL se face trimitere la alte legi, de ex: Codul administrativ nr. 116/2018 etc.).

Considerăm, că contractul individual de muncă trebuie să includă obligatoriu următoarele elemente: a) datele de identificare ale beneficiarului solicitant/angajatorului; b) datele de identificare ale salariatului; c) durata contractului; d) funcția ocupată; e) salariul, moneda în care va fi retribuită munca, precum și modalitatea de plată; f) condițiile de muncă; g) regimul de muncă și de odihnă; h) locul de muncă (după caz, adresa juridică a unității). Aceleași elemente trebuie să conțină și contractul individual de muncă al lucrătorului ICT (art.38 alin. (1) pct.5 din PL), a străinului ce va desfășura activități sportive (art.68 alin. (1) pct.5 din PL) precum și a altor categorii de salariați străini.

Pentru a nu supraîncărca prevederile PL cu prevederi similare, propunem includerea în art.3 din PL a noțiunii de contract individual de muncă cu elementele obligatorii ale acestuia pentru orice categorie de străini care va desfășura activități remunerate pe teritoriul RM (norme cu caracter general), iar în Subsecțiunile corespunzătoare să fie incluse normele cu caracter special, condiții suplimentare aplicabile fiecărei categorii de salariați străini (dacă sunt aplicabile astfel de condiții).

Pentru lucrătorii sezonieri, considerăm necesară includerea în contractul individual de muncă suplimentar a condițiilor de cazare și a aranjamentelor de călătorie tur-retur.

10. Cum se corelează dreptul de ședere temporară care nu poate depăși 90 de zile cu contractul de muncă valabil pentru o perioadă de cel puțin 6 luni în cazul lucrătorului înalt calificat (art.35 alin. (1) pct.3. din PL și art.45 din PL)?

11. La art.59 alin. (1) pct.8 din PL, este necesar de concretizat că este vorba de cursuri de bază de învățare a limbii **române**.

12. La art.62 alin. (1) pct.4 lit. b) din PL, este necesar de concretizat cine este responsabil pentru acordarea lunară a banilor de buzunar.

13. La art.65 din PL nu este clar, cine își asumă cheltuielile de cazare și întreținere a stagiarului profesional?

14. Recomandăm ca pe tot parcursul textului PL, în legătură cu toate categoriile de străini care pot desfășura activități remunerate pe teritoriul RM, precum și toate categoriile de

străini ce pot desfășura alte activități/acțiuni, să fie expres stipulat, acolo unde nu este clar și pot apărea interpretări, cine are obligații/este responsabil pentru asigurarea anumitor activități/acțiuni (ex: prezentare de acte confirmative, asumarea unor cheltuieli, realizarea unor acțiuni etc.), astfel ca reglementările corespunzătoare să nu creeze confuzii în procesul de aplicare a acestora.

15. Recomandăm ca pe tot parcursul textului PL, în legătură cu toate categoriile de străini care pot desfășura activități remunerate pe teritoriul RM, precum și toate categoriile de străini ce pot desfășura alte activități/acțiuni, să fie corelate (și formulate explicit) prevederile normelor privind durata Vizelor de lungă ședere cu prevederile normelor privind durata activităților remunerate pe teritoriul RM și altor activități/acțiuni.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul de lege privind admisia, șederea și supravegherea străinilor în Republica Moldova poate fi propus pentru aprobare cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și propunerilor expuse.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu, expert CALM,
tel. 22 35 09